

TALATEU MA'Ā E FAIAKÓ

Ke ke mateuteu fakalaumālie ke ako'i e lēsoni ko 'enī, kātaki 'o lau mo fakalaululoto ki he ngaahi me'á ni: Koe'uhí ko e Hinga 'a 'Ātama mo 'Ivī, kuo pau ai ke foua 'e he tokotaha kotoa pē 'a e mate fakamatelié. 'I he'etau maté, 'oku mavahevahe leva hotau sinó mei hotau laumālié. 'I he taimi ne toetu'u ai 'a Sīsū Kalaisí, ne toe fakataha'i 'a Hono sinó mo hono laumālié pea he 'ikai ke na toe māvahevahe. Koe'uhí ko e Fakalelei 'a Kalaisí, 'e toetu'u 'a e tokotaha kotoa pē(vakai, 1 Kolinitō 15:22; 'Alamā 11:42–45). 'Oku 'omi 'e he'etau ma'u ha mahino mo ha fakamo'oni ki he Toetu'ú ha fiefia mo ha 'amanaki lelei (vakai, 'Īsaia 25:8; 'Alamā 22:14).

'EKITIVITĪ KE AKO MEI AÍ

Kamata'aki ha 'ekitivitī fakatahataha. Ki ha ngaahi fakakaukau, vakai ki he peesi 3.

Lotu Fakaafe'i ha taha 'i he fānaú ke ne fai 'a e fua lotú.

Talanoa Fakahā ange 'a e fakatātā 'i he peesi 122. Fakamatala'i ange 'a e ngaahi faka-ikiiki 'i he fakatātaá lolotoga ho'o fai 'i he founga mahinongofua 'a e talanoa ki he Toetu'u 'a Sīsū Kalaisí (vakai, Sione 19:41–42; 20:1, 11–16). Hangē ko 'eni:

'I he pekia 'a Sisuú, ne loto mamahi Hono kaungāme'á (*'ai ke fakatātaá 'e he fānaú 'a e mata mamahí*). Na'a nau tuku 'a e sino 'o Sisuú ki ha fonualoto ne hangē ha 'aná (*tuhu ki he fonualoto 'i he fakatātaá*). Ne teka'i mai ha fu'u maka ki mu'a 'i he matapaá (*'ai e fānaú ke nau fakatātaá hano teke'i ha fu'u maka lahi mo mamafa*). Hili ha 'aho 'e tolu, (*'ai ke puke hake 'e he fānaú ha ngaahi fo'i tuhu 'e tolu*), ne teka'i 'e ha ongo 'āngelo 'a e fu'u maká. Ne toe mo'ui 'a Sīsū! (*Tuhu kia Sīsū 'i he fakatātaá*) Kuó Ne toetu'u (*tokoni ki he fānaú ke nau lea 'aki 'a e fo'i lea ko e "toetu'u"*). Ne fiefia 'a e kaungāme'a 'o Sisuú! Kuó ne mo'ui pea he 'ikai te Ne toe pekia!

Ko Melé, ko e taha ia hono ngaahi kaungāme'á (*tuhu kia Mele 'i he fakatātaá*). Na'á ne loto mamahi 'i He'ene pekiá. 'I he toetu'u 'a Sisuú, ko Mele 'a e tokotaha na'e fuofua mamata kiate Iá. Na'á ne fu'u fiefia he kuo mo'ui 'a Sīsū (*'ai e fānaú ke nau fakatātaá 'a e mata fiefiá*).

Talaange ki he fānaú 'e lava ke toetu'u pea mo'ui 'o ta'engata 'a e tokotaha kotoa pē koe'uhí ko Sīsū. 'Ai e fānaú ke nau toe fakatātaá 'a e mata fiefiá.

Hiva Hiva'i pe lau 'a e 'uluaki veesi 'o e "Na'e toetu'u Nai 'a Sīsū?" (*Tohi Hiva 'a e Fānaú*, 45) fakatātaá 'i 'o hangē ko ia 'oku 'asi atu 'i laló. Fakaafe'i 'a e fānaú ke nau kau fakataha atu mo koe.

Na'e toetu'u nai 'a Sīsū?

'Io, hono 'aho tolú, (*puke hake ha fo'i tuhu 'e tolu*)

Mei he fonualotó;

'O Ne ui 'a Mele. (*kū nima*)

Faka'osí Fakafe'i 'a e fānaú ke nau lea 'o pehē, "Na'e toetu'u 'a Sīsū," 'o fo'i lea 'e taha pe ua 'i he taimi 'e taha. Vahevahe nounou ange ki he fānaú 'a ho'o fakamo'oni na'e toetu'u 'a Sīsū Kalaisi.

Lotu Fakaafe'i ha taha he fānaú ke ne fai e lotu tukú.

NGAAHI TOKONI FAKAFIAKÓ

Sīsū Kalaisi: 'Oku lahi ha ngaahi fonua 'oku 'i ai ha'anau ngaahi tukufakaholo fekau'aki mo e Pekia 'a ia 'oku fakafiefia ki he fānaú ka 'oku 'ikai ha'ane teitei fekau'aki 'e taha mo e Toetu'u 'a Sīsū Kalaisi.

Fakatefito 'a e lēsoni Pekia ko 'enī 'i he Fakamo'ui pea tokoni 'i 'a e fānaú ke tupulaki 'a 'enau 'ofa kiate Iá. Ako'i kinautolu ke nau fiefia 'i he ngaahi me'a'ofa faka'ofa'ofa kuó Ne foaki kiate kitautolú 'o hangē ko e Toetu'ú mo 'Ene ngaahi akonakí mo e sipinga haohaóa.

Hivá: 'E 'i ai e ni'ihi e fānaú he 'ikai te nau hiva mo koe. 'E tatou ai pē pe 'oku nau fakatātaá 'i pe fanongo pē kiate koe, 'e lava pē ke nau fiefia 'i he ngaahi hivá pea ako meiate kinautolu.

Fakamo'oni: Fakahaá 'i ho'o fakamo'oni 'i ha founga mahinongofua, nounou; hangē ko 'enī: "'Oku ou 'ilo na'e toetu'u 'a Sīsū Kalaisi."

NGAAHI 'EKITIVITĪ KE FILI MEI AĪ

TEUTEŪ *Ki he talanoa:* 'Ai ha tatau 'o e fakatātā 'i he peesi 123. Valivali kinautolu pea ke fakapipiki kinautolu ki ha pepa fefeka 'o kapau te ke fie ma'u. Kosi 'a e fakatātaā pea kosi mo e hū'anga ko ia ki he fonualotó 'o fakatatau ki he ngaahi laine motumotú.

Ki he 'ekitivitī valivali: 'Ai ha tatau 'o e fakatātā 'i he peesi 123 ma'a e ki'i tamasi'i takitaha. Kosi 'a e fakatātaā pea kosi mo e hū'anga ki he fonualotó.

Hiva Fakaafe'i 'a e fānaú ke nau tu'u 'o fakafuopotopoto pea nau pikinima. Hiva'i pe lau 'a e fakalea 'o e "Kuo Toetu'u 'a Sīsū" (*tohi Hiva 'a e Fānaú, 44*) pea fakatātaā 'i 'o hangē ko ia 'oku 'asi atu 'i laló:

Sīsū hotau kaume'á, (*lue takai 'i he siakalé*)

Kuo toetu'u.

Fiefia e lotó; (*tu'u pea 'ai ho nimá ki ho fatafatá*)

Kuó Ne toetu'u.

Mou toutou hiva'i pē ia 'o fakatatau mo e fie ma'u 'a e fānaú.

Talanoá Toe fai 'a e talanoa ki he Toetu'u 'a Sīsū Kalaisí, ka ke faka'aonga'i he taimí ni 'a e fakatātā ko ia na'á ke kosí. 'Oku 'asi atu 'i lalo 'a e sīpingá:

(*Kamata 'aki 'a e fakatātā ko ia 'o Sīsū*

'okú Ne tu'u pea kuo teke'i a e maká

mei he matapā 'o e fonualotó.) 'I he

pekia 'a Sīsū ne tuku Hono sinó 'i

ha fonualoto (*fakatokoto 'a e faka-*

tātā 'o Sīsū 'i [mui] he loto fonualotó). Na'e teka'i ha fu'u maka ki mu'a

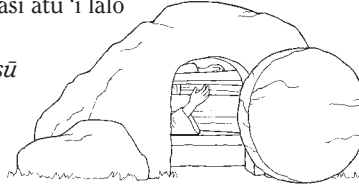
'i he matapaá (*teka'i 'a e fu'u maká ki mu'a 'i he fonualotó*). 'I he 'aho

hono tolú, ne omi ha ongo 'āngelo 'o teka'i 'a e fu'u maká (*teka'i 'a e fu'u*

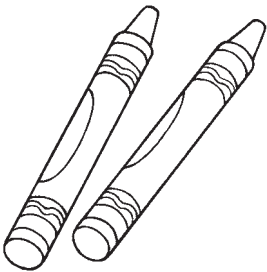
maká mei he matapaá). Na'e toetu'u 'a Sīsū (*fokotu'u 'a e fakatātā 'o*

Sīsū ki 'olunga). Ne toe fakataha 'a Hono laumālié mo Hono sinó!

[Vakai, Susan Payson, "Easter Story," *Friend*, Apr. 1995, 32–33.]

Valivali 'Oange ki he fānaú 'a e ngaahi fakatātā ko ia na'á ke kosi ma'anautolú. Faka'alí'alí ange kiate kinautolu 'a e founga te nau lava ke faka'aonga'i ai ia ke toe fakamanatu 'a e talanoa 'o e Toetu'u 'a Sīsū. 'Oku fe'unga 'aupito 'a e 'ekitivitī ko 'ení mo e fānau lalahí.

NGAAHI TOKONI FAKAFAIAKÓ

'Oku 'oatu 'a e ngaahi 'ekitivitī ke fili mei aī ke ke tōnaki atu ki ho'o lēsoni 'o kapau te ke fie ma'u. Kapau 'oku 'ikai ma'u 'a e nāunau 'oku fie ma'ú, 'e lava pē ke ke fakafetongi ia 'aki ha me'a 'okú na meime tatau.

Ngaahi Talanoá: "'Oku manako 'a e fānaú 'i hono toutou fai 'o e ngaahi talanoá, kapau ko ha'o toe fai ha talanoa, kamata 'i ia pē ke fehu'i ange, 'Ko e hā 'a e me'a na'e hoko mai ai?'" (*Oku 'Ikai Ha Ui 'e Mahu'inga Ange 'i he Faiakó, 222–223*). Fakaafe'i ha taha 'i he fānau lalahí ke ne faka'aonga'i 'a e ngaahi fakatātā ne kosí pe ko e fakatātā 'i he peesi 122 ke fai 'aki 'a e talanoa 'o e Toetu'u ki he fānau iiki 'i he kalasi nesilí. Talaange te ke lava 'o tokoni ange 'o ka fie ma'u.

Puha 'Ekitivitī: Fakakaukau ke ke fa'u ha puha 'ekitivitī ke tauhi 'i he loki nesilí. 'E lava ke fa'o ai 'a e 'ekitivitī tā valivali ko 'ení mo ha ngaahi nāunau kehe 'okú ke ngaohi pe faka'aonga'i ki he ngaahi 'ekitivitī. 'E lava leva ke ke toutou fakahoko 'a e ngaahi 'ekitivitī ko iá lolotonga e kalasi nesilí ke fakamanatu e ngaahi lēsoni ki mu'á. 'E lava ke fakahoko e fakamanatu ko 'ení 'i ha fa'ahinga taimi pē lolotonga e kalasi nesilí.

